

ter tiltvunget sig herredømmet over territorier, der tilhørte andre folkeslag, og iværksat en undertrykkelsespolitik mod den indfødte befolkning. De arabiske indlæg affødte voldsomme svar fra Israels repræsentant.

Tunesien foreslog, at apartheidspørgsmålet for fremtiden skulle behandles af koloniudvalget, suppleret med medlemmerne af apartheidudvalgets bureau samt om muligt Frankrig. Dette forslag led dog en krank skæbne i den afro-asiatiske gruppe under den senere behandling af gruppens eget resolutionsforslag, jfr. nedenfor.

Østlandenes indlæg indeholdt de traditionelle fordømmelser af vestmagterne og af „The Unholy Alliance“ mellem Sydafrika, Sydrhodesia og Portugal. Sovjetunionen rejste kritik, der grænsede til mistænkeliggørelse, af Trustfonden for Sydafrika, idet man fandt, at den manglende offentliggørelse i fondens rapport af navnene på modtagere af ydelser fra fonden bevirkede, at der ikke var tilvejebragt sikkerhed for, at det var de rette organisationer, der modtog bistand. Fondsbestyrelsens formand, ambassadør Åström fra Sverige, tilbageviste kritikken; en meget nøje undersøgelse af bidragsansøgerne blev foretaget, og en offentliggørelse i fondens rapport af modtagerne ville kun kunne skade dem i deres arbejde i betragtning af Sydafrikas indstilling til disse organisationer.

Kun få vestlige lande deltog i debatten. På *Danmarks* vegne udtalte landsretssagfører Hermod Lannung bl. a., at det forløbne år kun havde bragt nye skuffelser. Indadtil håndhævede Sydafrika apartheidpolitikken mere hårdhændet end nogensinde før, og udadtil søgte det sydafrikanske regime at konsolidere det hvide overherredømme i det sydlige Afrika ved et samarbejde med nabolandene og ved en massiv propagandakampagne for at forbedre sin position i omverdenen.

Det var derfor ikke mærkværdigt, at det undertrykte folk følte, at det snart ikke havde anden udvej end at tage skæbnen i egne hænder. Det var med rette blevet hævdet, at apartheid indebar mere end en nægtelse af politiske rettigheder. En racekrig i det sydlige Afrika måtte nødvendigvis have virkninger i andre lande i Afrika såvel som på forholdet mellem hvide og ikke-hvide over hele jorden. Nøglen til løs-

ningen af det sydlige Afrikas problemer lå i Den sydafrikanske Republik. Man var fra dansk side fuldstændig enig med apartheidudvalget i, at FN stadig havde en rolle at spille. Man anerkendte fra dansk side retmæssigheden af det undertrykte folks kamp for dets umistelige ret til frihed, lighed og retfærdighed. Man tilsagde fortsat humanitær støtte til ofrene for apartheidpolitikken, og det nævntes i den forbindelse, at Danmark for året 1967-68 havde ydet 80.000 \$ til FN's uddannelsesprogram for sydafrikanere, 43.000 \$ til FN's Trust Fund, 65.000 \$ til International University Exchange Fund, som yder undervisningsmæssig bistand til flygtninge fra alle dele af det sydlige Afrika, og endelig 58.000 \$ til organisationer, herunder Defence and Aid Fund, som har iværksat uddannelsesprogrammer i det sydlige Afrika, eller som yder juridisk og økonomisk bistand til ofrene for apartheid.

Man tilsagde videre fra dansk side støtte til en resolution, som på ny henleder sikkerhedsrådets opmærksomhed på, at situationen i Sydafrika udgør en fare for den internationale fred og sikkerhed, at handling under pagtens kap. VII er nødvendig for at løse apartheidproblemet, og at universelle, tvangsmæssige, økonomiske sanktioner er det eneste middel til en fredelig løsning. Det understregedes dog i denne forbindelse, at en sanktionspolitik var dømt til fiasko, hvis den ikke fik støtte fra alle lande, ikke mindst Sydafrikas vigtigste handelspartnere.

Under disse omstændigheder havde man fra dansk side med stor interesse bemærket sig Kitwe-seminarets og apartheidudvalgets forslag om en intensivering af bestræbelserne for ad oplysningens vej at skabe større international forståelse for nødvendigheden af effektive internationale forholdsregler. Den danske tale sluttede med en appel til de afrikanske og de Sydafrika nærmest stående stater om at finde sammen, og til Sydafrika om ikke at overse den historiske udvikling, der havde givet millioner af mennesker jorden over retten til selv at bestemme deres skæbne.

Fra vestlig side tog man i øvrigt afstand fra en karakterisering af situationen i Sydafrika som en trussel mod international fred og sikkerhed og fra iværksættelse af